

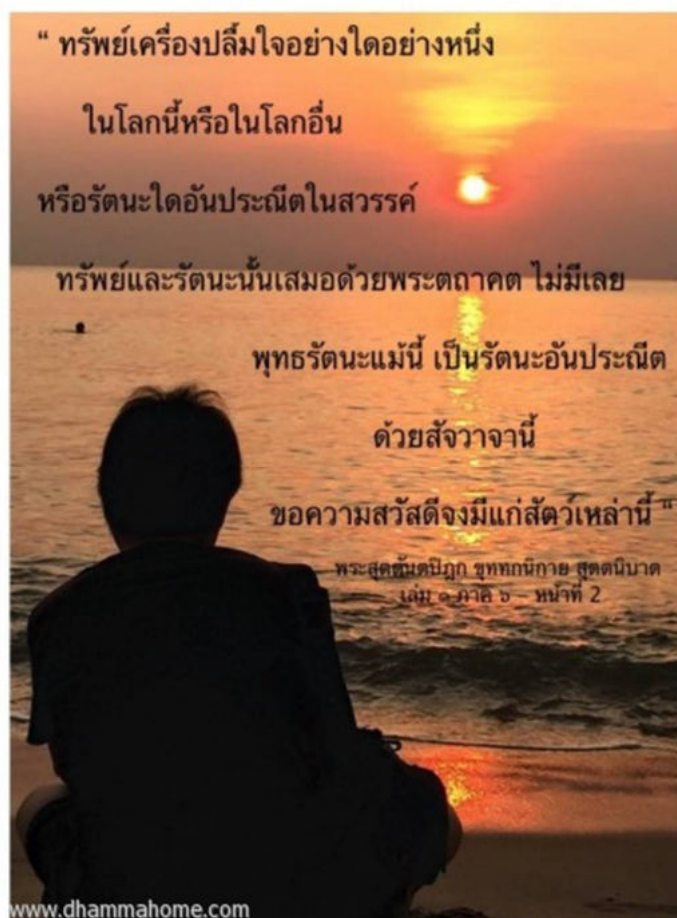
ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ประเทศเวียดนาม
๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ [วันที่ ๑๑ ญาจาง]

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ประเทศเวียดนาม
๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ [วันที่ ๑๑ ญาจาง]

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

สนทนาธรรมที่ Nha Trang [วันที่ ๓]
(วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘)

ในวันที่ ๔ ของการเดินทางมาสนทนาธรรมที่เมืองญาจาง [Nha Trang] ประเทศเวียดนาม (วันที่ ๓ ของการสนทนาธรรม) เวลา

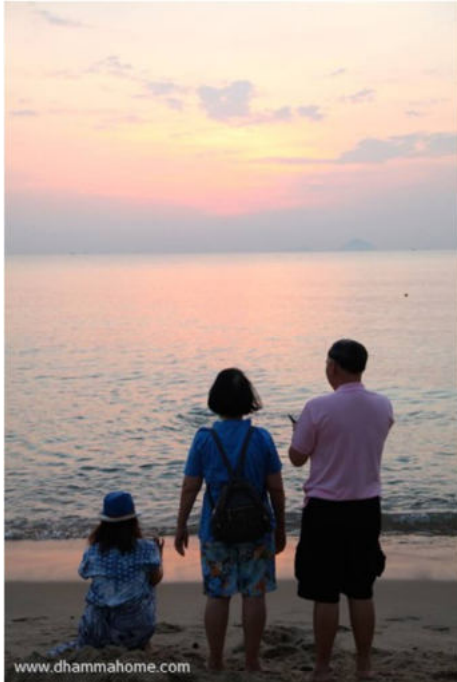

ประมาณตี ๕ เป็นวันที่เรารวบรวมกำลังพลด้วยความพร้อมเพรียงกันของสหายธรรม เพื่อออกไปเดินเท้าเปล่าอำมหาดทรายในตอนเช้าได้มากที่สุด เวลาของประเทศไทยและเวียดนามนั้นเป็นเวลาเดียวกันตามเวลาสากล แต่เวลาตี ๕ ที่เวียดนามนั้น ท้องฟ้าเริ่มสว่างแล้ว เนื่องจากเวียดนามอยู่ทางด้านตะวันออกของประเทศไทย ที่โลกหมุนเข้ารับแสงจากดวงอาทิตย์ก่อน เมื่อตื่นขึ้นมาพบกับแสงแห่งดวงอาทิตย์ยามเช้าท่ามกลางบรรยากาศ

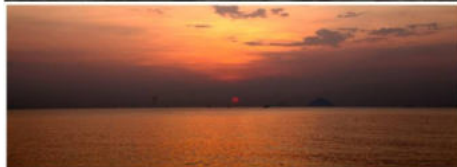

ที่สวยงามและแสนสบายเช่นนี้ ทำให้คิดถึงคนที่บ้านที่อยู่เมืองไทยว่า เวลานี้ทุกคนยังคงหลับอยู่ ไม่มีโอกาสที่จะตื่นขึ้นมาเห็นความสวยงามยามเช้างดงเช่นที่หาดทรายและท้องทะเลอันงดงามของเมืองญาจาง เช่นพวกเรา ๆ ทั้งหลาย ณ ที่นี้ ในเวลานี้

เมื่อกล่าวถึงการหลับและการตื่น ก็ทำให้คิดถึงคำบรรยายของท่านอาจารย์ที่กล่าวถึงความละเอียดลึกซึ้งของคำว่า "หลับ" และคำว่า "ตื่น" ว่าผู้ที่เป็น "ผู้ตื่น" อย่างแท้จริง จริง ๆ ก็คือผู้ที่รู้ลักษณะของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏในขณะนี้ (สติปัฏฐานเกิดระลึกรู้สภาพที่เป็นปรมาัตถธรรม) เพราะฉะนั้น โดยนัยนี้ แม้ขณะนี้ที่กำลัง "เห็น" แต่ไม่เข้าใจความจริงของ "เห็น" ยังเป็น "เรา" ที่เห็น ก็ชื่อยังเป็นผู้ที่หลับอยู่ทั้งสิ้น โดยทั่วกัน!!!

"...พุทธะ ทุกคนก็รู้จักความหมายของพุทธะ แต่ว่า "ตื่น"
 แค่นี้ก็จะงง หรืออาจจะไม่รู้จริง ๆ เราก็ตื่นอยู่ไม่ใช่หรือ?
 แต่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นผู้ตื่นจาก
 กิเลส ความหมายเพิ่มเติมแล้วใช่ไหม? เพราะฉะนั้น
 กิเลส สามารถรู้ความจริงเดี๋ยวนี้ได้ไหม ว่าสิ่งที่มีจริง ที่มี
 บ้างก็เกิดขึ้นแล้วดับไป ไม่ว่าอะไรทั้งนั้นที่กำลังปรากฏ
 ขณะนี้ เกิดเพราะเหตุปัจจัย ไม่มีใครสามารถไปดล
 บันดาลให้เกิดขึ้นได้เลย และเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ดับ ใครจะรู้
 ได้? ไม่หลับใช่ไหม? ที่ไม่รู้ความจริง เหมือนหลับ คนหลับ
 ใครทำอะไรที่ไหน รู้ไหม? ไม่รู้เลย แต่นั่นคือหลับ แต่
 เดี๋ยวนี้ตื่น (แต่ว่า) ขณะนี้สิ่งที่ปรากฏ เกิด ดับ ก็ไม่รู้!!..."

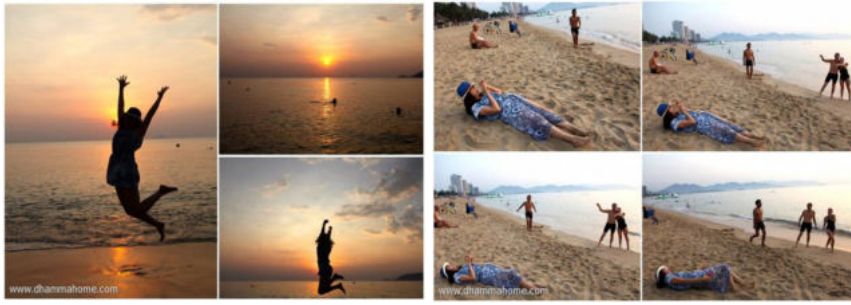

...เพราะฉะนั้น กิเลสไม่สามารถรู้ความจริง เพราะเหตุว่า
 ความไม่รู้ก็เป็นกิเลส เป็นเครื่องเศร้าหมองของจิต ทำให้
 ไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่ปรากฏได้ เพราะฉะนั้น ใครก็ตาม

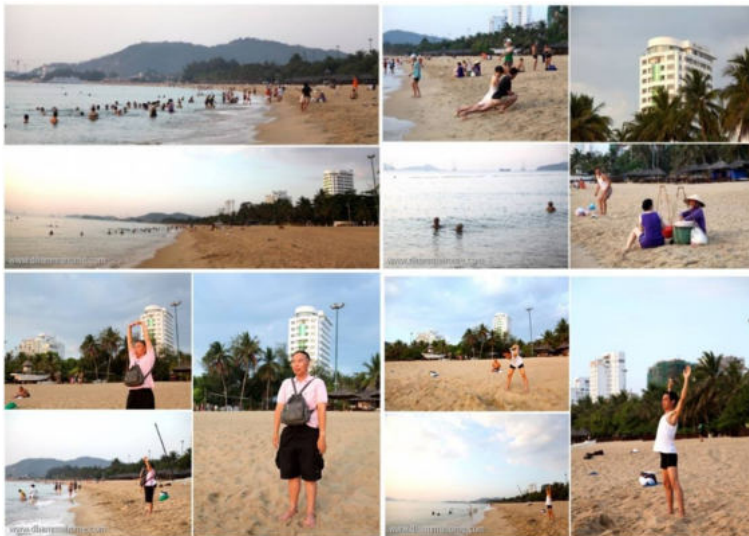
ที่ไม่มีโอกาสได้ยินได้ฟังสิ่งที่มีจริง ที่พระผู้มีพระภาคทรง
ตรัสรู้และทรงแสดง ผู้นั้นหลับ ไม่ตื่น เหมือนคนหลับเลย
ไม่รู้อะไรตามความเป็นจริง หลับด้วยกิเลส กิเลสหลับ
แน่น ๆ กิเลสไม่สามารถตื่นขึ้นรู้ความจริงว่า ขณะนี้เป็น
เพียงสิ่งที่ปรากฏให้เห็นแล้วดับ "เสียง" ก็ปรากฏให้ได้ยิน
ว่ามีเสียงจริง ๆ แล้วดับ "คิด" เกิดขึ้นให้รู้ว่า คิดมีจริง ๆ
แล้วดับ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ กิเลสไม่สามารถรู้ได้เลย
เพราะฉะนั้น จึงเหมือนคนหลับ แม้ตื่นก็เหมือนหลับ
เพราะเหตุว่าไม่ได้รู้ความจริงของสิ่งที่มีจริง ๆ ในขณะนี้
เลย!!!...

...แม้แต่คำว่า “พุทโธ” ก็ไม่รู้ว่าเป็น “ผู้ตื่น” ก็ได้ยินก็ผ่านไป
แต่ถ้ารู้ว่า ตื่นจากกิเลส เพราะเหตุว่า กิเลสไม่สามารถจะ
รู้ความจริงได้เลย และเดี๋ยวนี้ที่กำลังฟังธรรมะ ฟังเรื่องสิ่ง
ที่มีจริง ตื่นหรือยัง? ต้องไตร่ตรอง ยากไหมที่จะรู้ว่า
เดี๋ยวนี้ตื่นหรือยัง? เวลาหลับแล้วฝัน ขณะที่ฝัน ตื่นหรือ
ยัง? หลับสนิทเลย ไม่มีอะไรปรากฏเลย แล้วฝัน ขณะที่
ฝันตื่นหรือยัง? ตอบก็ยากใช่ไหม? แม้แต่จะคิด ก็มีทั้ง
หลับไม่รู้อะไรเลย แล้วมีทั้งฝัน แล้วก็ยังมีตื่นอีก ไม่
เหมือนฝัน เพราะฉะนั้น ก็มีระดับที่ต่างกัน หลับคือไม่รู้
อะไรเลยทั้งสิ้น ฝันก็ยังรู้อะไรบ้าง แต่ไม่เหมือนตื่น...

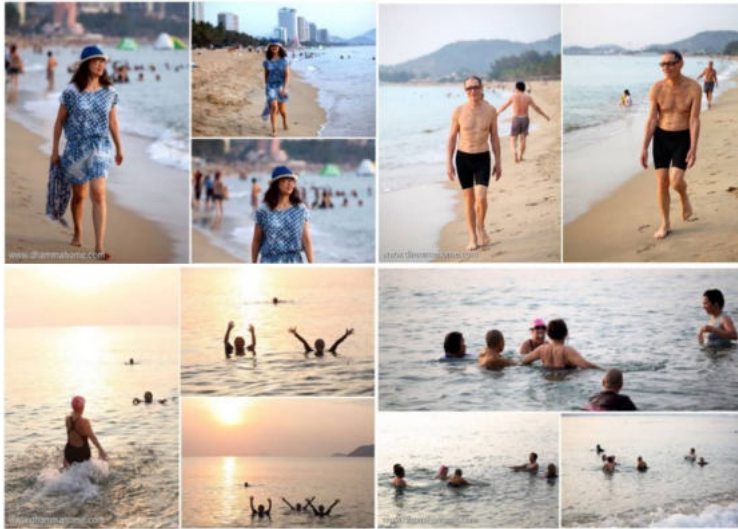

...เพราะฉะนั้น ขณะที่กำลังเริ่มฟังพระธรรม ยังไม่ตื่นหรือตื่นแล้ว? กำลังฟังพระธรรม ไม่ใช่หลับเลย แต่ยังไม่รู้อะไร ก็ยังเหมือนได้ยินในฝัน คือ เรื่องราวต่าง ๆ ขณะนี้มีสิ่งที่มีจริง ๆ เหมือนฝัน ถ้าตื่นจริง ๆ (คือ) รู้ลักษณะที่เป็นจริงในขณะนั้น ตามความเป็นจริง นั่นแหละ เริ่มต้นและอบรมความรู้ถูก ความเห็นถูกในสิ่งที่มีจริง!!!!...

...เพราะฉะนั้น พระธรรมเป็นสิ่งที่ลึกซึ้ง ไม่ลืมนะ การฟัง "ฟัง" เพื่อเข้าใจ อย่าหลงไปปฏิบัติ หรือไปทำอะไรที่ไม่สามารถจะรู้และเข้าใจความจริงของสิ่งที่กำลังปรากฏ เพราะนั่นไม่ใช่คำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นการทำให้พระศาสนา คือคำสอน ค่อย ๆ จางหาย และอันตรายไป เพราะเหตุว่า ไม่สามารถแยกออกว่า

คำที่ได้ยิน เป็นคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือเป็นคำ
ของใคร? แต่เรื่องของธรรมะ เป็นเรื่องที่ละเอียด ลึกซึ้ง
จริง การอบรมเจริญปัญญา ต้องลึกซึ้งและจริงด้วย...

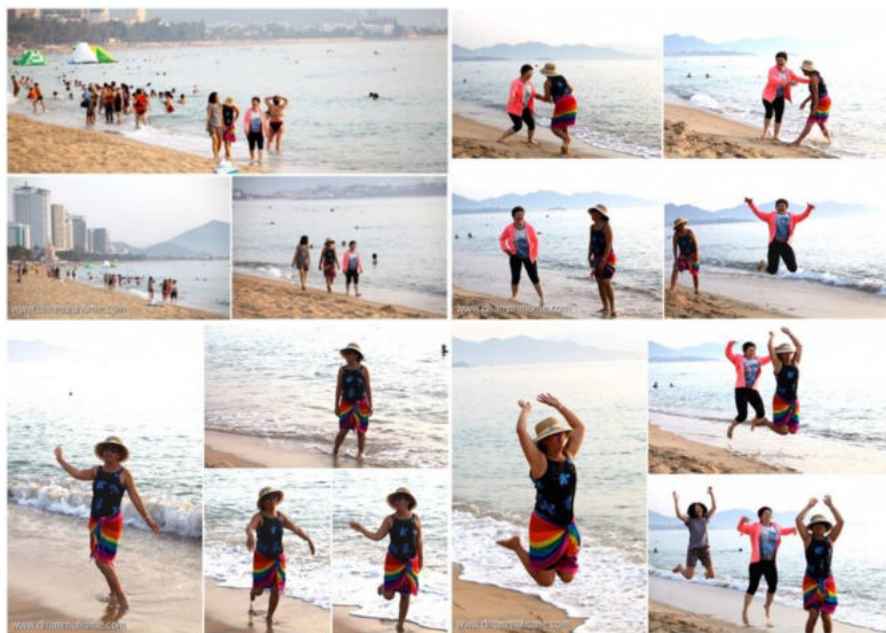
...เพราะฉะนั้น แม้แต่คำว่า “ตื่น” ข้ามไป ก็ไม่รู้ว่า หมาย
ความว่าอะไร? ใ้ใหม่? ตื่นจากกิเลส หรือยังหลับ? แล้ว
แว่ว ๆ ได้ยิน ได้ฟัง “แว่ว” นี้ชัดไหม? ไม่ชัด!! แต่เวลา
ได้ยินชัดเจน แม้ในฝันก็มี แต่ถึงอย่างไร ได้ยินในฝัน ก็ไม่
เหมือนที่กำลังได้ยินในขณะนี้

เพราะฉะนั้น แต่ละคำ มีวินัยปิฎก ส่วนใหญ่เป็นเรื่องข้อ
ประพฤติปฏิบัติของบรรพชิต ก็ต้องอาศัยพระสูตรตันต
ปิฎก ประโยชน์ของพระพุทธรูปทุกคำ ซึ่งเป็นวาจาจริง
วาจาัสจจะ ที่ทำให้สามารถดำรงในคุณความดีเพิ่มขึ้น
มั่นคงขึ้น และละคลายอกุศล เพราะแต่ละคนที่นี่ รับรอง
ได้ว่า มีกิเลสมาก ๆ ไม่มีทางพ้นได้เลย ถ้าไม่ได้ฟังพระ
ธรรม ให้เข้าใจด้วย ไม่ใช่ฟังเผิน ๆ เพราะฉะนั้น ต่อไปนี้
ชีวิตจะยาว สั้น มากน้อยสักเท่าไรก็ตาม ประโยชน์แท้จริง
คือ เข้าใจพระธรรม!!!!...

เข้าวันนี้ที่ญาจาง เป็นเช้าที่ทุก ๆ คน ดูมีความสุข สนุก สดชื่นที่สุดกว่าวันไหน ๆ ของการที่ได้เดินทางมาที่เวียดนาม ท่วมกลางท้องฟ้า หาดทราย วิวคลื่นแห่งท้องทะเล และแสงอาทิตย์ ที่สาดส่องลงบนผืนน้ำ แลดูงดงาม เป็นธรรมชาติที่โรแมนติก เต็มไปด้วยความสนุกสนาน เฮฮาว่าแรงของคน

ปารีสาสุดร

บริษัทที่สามัคคีกัน เป็นอย่างไร?

ในบริษัทใด ภิกษุทั้งหลาย พร้อมเพรียงกัน ขึ้นบานต่อกัน ไม่วิวาทกัน (กลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน) เป็นประหนึ่งว่า นมประสมกับน้ำ มองดูกันและกันด้วยปิยจักขุ (คือสายตาของคนที่รักใคร่กัน) บริษัทนี้เรียกว่า บริษัทที่สามัคคีกัน

พระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต เล่ม ๑ ภาค ๓ หน้าที่ ๔๘๒

ข้าพเจ้าไม่อยากจะคิดเลย (แต่คิดแล้วที่คิดว่าไม่อยากจะคิด!!) ว่าการเดินทางไปเวียดนามในครั้งหน้าที่จะถึงและในครั้งต่อไป สหายธรรมชาวไทยที่ประสงค์จะเดินทางร่วมไปกับท่านอาจารย์ จะมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ กว่าที่เคยมีมา เหมือนกับการเพิ่มจำนวนมากขึ้น ๆ ของชาวเวียดนาม ที่เดินทางมาร่วมฟังการสนทนาธรรมของท่านอาจารย์ในแต่ละครั้งที่ผ่านมา เหมือนกับข้าพเจ้า ที่แต่ก่อนก็ไม่เคยคิดว่า จะติดตามท่านอาจารย์ไปที่

เวียดนามเลย แต่เมื่อได้ไปในครั้งนี้ ความรู้สึกเดิม ๆ นั้น ได้เปลี่ยนไปแล้วอย่างสิ้นเชิง เดี่ยวนี้กลับคิดว่า การเดินทางไปเวียดนามพร้อมกับท่านอาจารย์นั้น เมื่อมีความพร้อมและมีโอกาสก็ควรไปเป็นอย่างยิ่ง เวียดนามเป็นประเทศที่มีเสน่ห์ แตกต่างไปจากที่อื่นๆ ที่ได้เคยไปมาแล้ว ปัจจุบันท่านอาจารย์ท่านให้ความสำคัญและความเมตตาเป็น

พิเศษแก่สมาชิกชมรมบ้านธัมมะเวียดนาม เนื่องจากชาวเวียดนาม มีกุศลศรัทธา
อย่างยิ่ง มีความสนใจ และตั้งใจจริงที่จะฟัง และศึกษาพระธรรม ตามที่ท่านอาจารย์
บรรยาย ซึ่งจำนวนผู้ที่สนใจนั้น มีเพิ่มมากขึ้น ๆ อย่างเห็นได้ชัด

คุณ Than Tam ได้กรุณานำซุ๊ปแสนอร่อยที่
สมาชิกชมรมบ้านธัมมะเวียดนาม ที่ญาจาง ได้ปรุง
แต่เข้าครัวเพื่อนำมาขึ้นโต๊ะท่านอาจารย์ และยังได้
เผื่อแผ่มาถึงข้าพเจ้าและท่านอื่น ๆ ได้ชิมด้วย อร่อย
และรู้สึกถึงความมีสุขภาพดีด้วยครับ

ด.ช.นาม :

ท่านอาจารย์ :

ขอคำอธิบาย อนัตตา เพราะคิดว่า ยังมีคน สัตว์
เข้าใจสภาพรู้เมื่อวานไหม? ผ่านไปหมดแล้ว เข้าใจพรุ่งนี้
ได้ไหม? เข้าใจ เดียวนี้ได้ ขณะ "เห็น" ใครทำให้เกิดได้? มี
เหตุปัจจัยให้เกิดปรากฏ แล้วก็ดับไปทันที "เห็น" เป็นเรา
หรือของเราได้ไหม? นั่นคือ อนัตตา เป็นใครไม่ได้ เพราะ
ดับไปทันที ไม่มีเหลือ จะหาความเป็นเรา จากสิ่งที่เกิด
แล้วดับ จากที่ไหน?

จอน :

เมื่อพูดถึงไม่ใช่ตัวตน เราพูดถึงธรรมะ ว่าไม่ใช่เรา เป็นลักษณะของสภาพธรรม "เห็น" เป็นธรรมะ ไม่ใช่ตัวตน ธรรมะไม่เที่ยง เราเข้าใจได้ ธรรมะเป็นทุกข์ และไม่ใช่ตัวตน จึงไม่สามารถเป็นเราได้ เป็นเพียงธาตุที่เกิดเพราะเหตุปัจจัย ปัญญาที่อบรมเจริญแล้ว จึงจะรู้ ลักษณะของสภาพธรรมได้ มีเพียงพระพุทธศาสนาเท่านั้น ที่สอนความเป็นอนัตตา ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากจะรู้ได้

ผู้ถาม :

เราคิดว่าเราทำดี ได้บุญ ไปเลือกตั้งเป็นสิ่งไม่ดี จึงไม่ไปช่วยอธิบายได้ไหม?

चार่าห์ :

ถ้าพิจารณาธรรมที่ลึกซึ้ง เช่น ไปวัด ไหว้พระ ได้บุญ ว่ายนํ้าเป็นอกุศล จริง ๆ เป็นจิต เจตสิก รูป เหตุการณ์ใด ๆ เป็นเรื่องคิด ขณะนี้มีเห็น เป็นผลของกรรม ได้ยิน... เหมือนที่อื่น ๆ หลังจากนั้นกุศลจิตหรืออกุศลจิตเกิดได้ หลังจากนั้น คิดถึงสิ่งที่เห็น บางคนคิดว่า พังธรรมมีประโยชน์มาก เป็นกุศล จริง ๆ แล้ว "คิด" อาจเป็นกุศลหรืออกุศลก็ได้ อบรมเจริญปัญญา เป็นกุศลที่สูงสุด เมื่อเข้าใจมากขึ้น เมื่อทำบุญ ให้ทาน มีกุศลจิต แล้วขณะที่

ติดข้องกับกุศลที่ทำแล้ว เป็นอกุศล จิตเกิดดับสลับกัน
มากมาย มีทั้งกุศลและอกุศล เมื่อไปเลือกตั้ง ไปว่ายนน้ำ
ไม่ได้หมายความว่า เป็นอกุศลตลอดเวลา

เมื่อเข้าใจการอบรมเจริญปัญญา ในชีวิตประจำวันมาก
ขึ้น ก็สามารถเข้าใจ สภาพธรรมที่เกิดปรากฏได้ เป็นปกติ
ธรรมดา สภาพธรรมที่ไหน ๆ ก็ปรากฏเหมือนกัน ไม่ว่าที่
ไหน แม้ที่นี่ ขณะฟังธรรม ก็ไม่ได้เกิดกุศลตลอดเวลา ใน
พระสูตรทรงแสดงเมตตา เป็นกุศลที่สูงกว่าทาน แต่น้อย
กว่าการอบรมเจริญปัญญา ขณะที่เข้าใจธรรมะประเสริฐ
ที่สุด

จน :

ในพระสูตรเรื่องลัทธิ สัมผัสพื้นจุดเดียว เหมือนขณะนี้
เห็นขณะเดียวแล้วดับไป เห็นขณะก่อนดับไปแล้ว มี
สภาพธรรมที่ต่างกัน ทีละขณะ การหมุนของลัทธิ คือ
เห็น ได้ยิน ถ้าไม่ใช่เมตตาก็คือเป็นอกุศล ไม่ว่าเหตุการณ์ใด
ก็มีโอกาสเจริญกุศล กุศลสูงสุด คือรู้ลักษณะของสภาพ
ธรรมที่กำลังปรากฏ ตามความเป็นจริง ทั้งเห็น ได้ยิน...

ผู้ถาม :

ความสำคัญของการนั่งสมาธิ เพื่อนำไปสู่การอบรมเจริญ
ปัญญา กลับจากทำงาน แล้วนั่งสมาธิ อาจจะง่วงบ้าง
แต่ถ้านอนหลับก็ไม่ได้ทำกุศลอะไร ทำไมนั่งสมาธิดีกว่า
นอนหลับ

ซาร่าห์ :

ภาวนามี 2 สมณะและวิปัสสนา ต้องเกิดร่วมกับปัญญา และต้องเป็นกุศล พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า สภาพธรรมแต่ละอย่างเกิดเพราะ เหตุปัจจัย ขณะฟังธรรมที่นี่ ไม่มีใครอยากง่วง แต่เมื่อมี เหตุปัจจัยให้ง่วง ก็ไม่มีใครห้ามได้ เมื่อเข้าใจว่าเป็นธรรมะ ก็สามารถระลึกสภาพง่วงได้ คิดว่าเลือกได้ว่าจะนั่งสมาธิหรือนอน แต่จริง ๆ ไม่มีใครเลือกได้ เกิดตามการสะสม และเหตุปัจจัย

จอน :

ที่ถาม แสดงว่าคาดหวังที่จะได้ผลในการปฏิบัติ อยากเป็นกุศลใช่ไหม? หวังได้ผลของกุศลใช่ไหม? รู้ว่าขณะนี้ เป็นอกุศล

ผู้ถาม :

ไม่รู้

จอน :

เพราะยังไม่รู้ว่า ขณะไหนเป็นกุศล ขณะไหนเป็นอกุศล ไม่สามารถเจริญความสงบได้ ถ้ายังหาวิธีได้ผลเร็ว ก็ยังไม่เข้าใจ

ผู้ถาม :

ตามการสะสม พระสะสมเจริญสติด้วยการนั่งให้สงบ

ท่านอาจารย์ :

คำสอนของพระพุทธเจ้าต้องพิจารณาอย่างละเอียด เพราะทรงตรัสรู้ แต่ละคำแทนสภาพธรรมแต่ละลักษณะ

เดี๋ยวนี้ อดีตผ่านไปแล้ว อนาคตยังไม่มาถึง ขณะนี้
ต่างหากที่สามารถรู้ได้ ถ้าไม่รู้ เดี่ยวนี้ จะรู้มากไปกว่านี้
ได้ไหม? ความจริงเดี๋ยวนี้ คืออะไร? ไม่อย่างนั้นจะไปหา
อริยสัจธรรม ตามที่ต่าง ๆ แม้ไม่ใช่คำว่า ธรรมะ ก็มี
ความจริงเกิดปรากฏตลอดเวลา เมื่อมีสิ่งที่ปรากฏ อะไร
จริง นั่นคือธรรมะ มีเห็น แต่ยังไม่รู้เห็น ตามความเป็นจริง
คำสอนของพระพุทธเจ้าจะมีประโยชน์อะไร ถ้ายังไม่
เข้าใจสิ่งที่ปรากฏ เดี่ยวนี้ ก็ไม่ต้องพูดถึงสภาพธรรม
อื่น เมื่อเข้าใจธรรมะแล้ว ก็ไม่ต้องไปที่ไหน เพื่อหา
ธรรมะ!!!

ซาร่าห์ : ตอนนี้นั่ง กุศลหรืออกุศลทำให้สงบ? เหมือนกับไปที่อื่น
ไม่ว่านั่ง เดิน ยืน ก็มีทั้งกุศล อกุศล เห็น ได้ยิน...ปรากฏ
ให้ระลึกรู้

จอน : จุดมุ่งหมายที่ทำสมาธิ เพราะต้องการกุศล เพื่อต้องการ
ผลของกุศล ซึ่งไม่ใช่กุศลตามคำสอนของพระพุทธเจ้า
ลักษณะของสติ คือ ระลึกรู้ สภาพธรรมทุกอย่างเป็น
อารมณ์ไม่ว่าเป็นกุศลหรืออกุศล

ท่านอาจารย์ : คำว่า กุศล หรือ จิต เข้าใจจิตในขณะนี้พอหรือยัง จิต คือ
อะไร? รู้จำนวนจิต แต่ยังไม่เข้าใจจิตในขณะนี้ จิต คือ
สภาพธรรม เดียวนี้ ถ้าเข้าใจจิต เดียวนี้ จะเข้าใจจิตใน
ชีวิตประจำวันตามคำสอน ไปสำนักเพื่ออะไร? เพื่อได้
บุญ? เข้าใจสภาพธรรมอะไรบ้าง? ขณะนี้มีจิตไหม? จิต
คืออะไร?

พระ : จิตคือสภาพรู้ วิบากจิตเกิดขึ้นได้ยินเสียง

ท่านอาจารย์ : จะเข้าใจเห็น ต้องเข้าใจสภาพรู้ที่ปรากฏ จิตเห็น
เกิดขึ้นเห็น ไม่มีใคร ถ้าไม่ฟังคำสอน จะไม่รู้ว่า เห็นเกิด
เพราะเหตุปัจจัย แล้วดับไปทันที ไม่กลับมาอีก "เห็น"
ไม่ใช่ตัวตน เป็น สภาพธรรม แม้จะคิดพิจารณาสักเท่าไร
ก็ยังไม่ประจักษ์แจ้งเห็น ตามความเป็นจริง อบรมเจริญ
ปัญญาเพิ่มขึ้น ทีละขณะ จนกว่าจะมั่นคง ไม่ไปที่ไหน
หรือหาทางลัดที่จะรู้ คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เพื่อลดคลายความติดข้องและความไม่รู้ อวิชชา
มากมายมหาศาล อะไรจะดับอวิชชาได้ ถ้าไม่ใช่ฟังธรรม
ให้เข้าใจทีละคำ โดยละเอียด

ผู้ถาม :

ปัญญามี 3 ระดับ ขึ้นฟัง พิจารณา และอบรม ฟังอย่าง
เดียวจะเกิดสติได้อย่างไร?

ท่านอาจารย์ :

ในขณะนี้ "เห็น" มีสติไหม? ลักษณะของสติ เป็นอย่างไร?
สติกับจิต ต่างกันอย่างไร? เมื่อไม่เข้าใจ จะมีสติได้ไหม?
ถ้าไม่มีสัมมาทิฐิ จะไม่มีสัมมาสติ สติไม่ได้เกิดเพราะ
งมงาย สติเกิดกับกุศลที่ไม่ประกอบด้วยปัญญาก็ได้ กุศลมี
2 อย่าง ประกอบด้วยปัญญา และไม่ประกอบด้วย
ปัญญา แต่กุศลทุกอย่าง ต้องมีสติเกิดร่วมด้วย ต้องมี
ศรัทธามั่นคง ไม่เปลี่ยนไปเป็นฐานะอื่น นอกจากขณะ
เดียวนี้ จึงไม่ต้องเปลี่ยนแปลงชีวิตที่เคยเป็นปกติ

สนทนาธรรมที่ Nha Trang บ่าย 20/5/2558

วิสุทธิมรรค มรณสติ เกี่ยวกับลัทธิ

คำถามจากสหายธรรมออนไลน์ ออสเตอร์เลีย แม่อายุ 96 อยู่โรงพยาบาล ควรบอกแม่ว่าอย่างไรเกี่ยวกับอนัตตา ไม่เคยฟังมาก่อน

ท่านอาจารย์ :

ทุกคนอยากฟังความจริงทุกขณะ แล้วแต่โอกาสของแต่ละคน ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชา ชีวิตเปลี่ยนแปลงทุกขณะ รู้ว่า ไม่ใช่ของใคร ควรเจริญกุศล เพราะกุศล ไม่เป็นโทษแก่ใคร ควรรู้ว่า อะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล และควรรู้ว่า ควรรู้ปรมัตถธรรม ซึ่งมีประโยชน์กว่าสิ่งอื่นที่เคยมีในชีวิต!!!

จน :

ควรฟัง ปรมัตถธรรม อนัตตาก็เป็นลักษณะของปรมัตถธรรม ในกรณีนี้ แม่ไม่สามารถฟังและเข้าใจอนัตตาได้ อาจจะเป็นธรรมะอื่น เช่น สติ "เห็น" ต่างจากได้ยิน และคิด ส่วนใดของ ปรมัตถธรรมก็ได้ ถ้าเข้าใจ

ซาร่าห์ :

อาจช่วยแม่ด้วยเมตตาจิต ทุกคนรู้สึกได้ถึงความเมตตาของคนอื่น จะเห็นความดีของที่มีต่อแม่ อาจจะทำให้เกิดโทสะถ้าแม่ไม่สนใจธรรมะ ไม่ควรคาดหวังให้ใครสนใจ การนำแม่ไปบ้านคนชรา คิดว่าเราเลือกได้ แต่จริง ๆ เป็นแต่ละขณะที่เห็น ได้ยิน คิด ในชีวิตประจำวัน ถ้าแนะนำว่าควรทำอย่างไร ใน ปรมัตถธรรม นั่นคือสภาพคิด

ผู้ถาม :

พระพุทธรูปเจ้าทรงสอนการ อบรมเจริญปัญญา ตั้งแต่ขั้นฟัง...

ท่านอาจารย์ :

การตรัสรู้ ไม่ใช่เพียงอ้างถึงพระสูตร คำสอนคือ ขณะนี้!!! เห็นเดี๋ยวนี้ เกิดเพราะ เหตุปัจจัย หลับตา ลืมตา ไม่ใช่ตัวตน เกิดเพราะ เหตุปัจจัย เห็นไม่ใช่เรา ไม่ใช่ใคร ต้องค่อยเข้าใจเพิ่มขึ้น ๆ จนสิ้นสังสาระ ต้องฟัง เวลาที่เข้าใจสภาพธรรมเพิ่มขึ้น จึงต้องอธิบายทีละคำ อะไรเห็น เห็นอะไร

เป็นธรรมดาตามาก เพราะ สภาพธรรมเกิดดับรวดเร็วมาก สภาพ "เห็น" ยากจะเข้าใจ แม้จะฟังว่า เห็นสามารถเกิดกับสิ่งที่ถูกเห็น จนกว่าจะเข้าใจ โดยไม่คาดหวัง เข้าใจมั่นคง จะทำให้ระลึกตรงลักษณะของ "เห็น" ที่มีแต่ "เห็น" ไม่มีอย่างอื่น!!! ไม่มีรูปร่างสัณฐาน ฟังบ่อย ๆ เนื้อ ๆ ว่า เห็นเป็นเห็น ไม่ใช่เรา...ไม่เลือก ไม่หวังที่จะระลึกสภาพ

ธรรมใด ความเข้าใจอันดีตา ทำให้เป็นปกติ ใครสามารถ
เข้าใจเห็น เดียวนี้ได้? ไม่เร็วอย่างนั้น!!! พระโพธิสัตว์ต้อง
บำเพ็ญบารมียาวนาน มรดกที่ทรงมอบให้พวกเรา คือ
ความเข้าใจลักษณะของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏ
เดี๋ยวนี้

ชาวาร์ห์ :

พระพุทเจ้าทรงรู้อัธยาศัยของสัตว์ทั้งหลาย ต้องอดทน
ที่จะค่อย ๆ รู้เพิ่มขึ้น ใน สภาพธรรม ที่กำลังปรากฏ!!!

แม่ชี :

สวดบท the king of Dhamma หมายถึง พระพุทเจ้า

ท่านอาจารย์ :

ต้องทรงสอนธรรมะ และทรงสอนอะไร?

แม่ชีสาละ :

เกี่ยวกับ พระพุทเจ้าไม่เกิด ไม่ดับ ในมหานาน

ท่านอาจารย์ :

ถ้าไม่มีอะไรเกิด the king อยู่ที่ไหน? ปัญญาเกิดรู้ สภาพ
ธรรม ตามความเป็นจริง ต้องมีปัญญามากที่จะเป็น king
ต้องตรัสรู้ สภาพธรรมทุกอย่างที่เกิดปรากฏ ตามความ
เป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นอย่างใด ไม่ว่าจะที่ไหน ต้องอบรมเจริญ
ปัญญามากพอ จึงจะเข้าใจคำสอนของพระพุทเจ้า

แข็ง เดี่ยวนี้ เป็นเรา หรือของเราหรือไม่? แม้แข็งจะเกิด
กับจิต ก็ยังไม่รู้ทั้งจิตและแข็ง เห็นเป็นธาตุที่กระทบกับ
จักขุปสาทรูป สันนิทเดียว แข็งเป็นแข็ง ไม่ใช่ใคร ขณะ
สวดมนต์ เข้าใจคำสอนของพระพุทธเจ้าหรือไม่? หรือ
เพียงพูด หรือสวด สิ่งที่ยกสอน

ชาว์ :

ความหมายของ ชันธ คือ สิ่งที่เกิดแล้วดับไป เช่น รูป จิต
ชอบ ไม่ชอบ สิ่งที่ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชา เป็น
อนัตตา นิพพาน เป็นสภาพธรรมที่ไม่เกิดเพราะเหตุ
ปัจจัย ไม่เกิด ไม่ดับ จิต รู้นิพพานได้ ขณะนี้มีจิต เจตสิก
รูป ต่าง ๆ กัน เป็น ชันธ พระมหากษัตริย์ เป็น ชันธ
เป็นสภาพธรรมที่เกิดดับเช่นกัน

ผู้ถาม : ฟังตอนแรกไม่เข้าใจ เมื่อฟังมากขึ้น ก็เข้าใจมากขึ้น
อนุโมทนาและขอบคุณอาจารย์ที่มาที่นี่ แค่ว่าเข้าใจว่าไม่รู้
เดี๋ยวนี้ ก็ดีมาแล้ว แต่ปัญญาเกิดน้อยและเปราะบาง
พร้อมจะแตกหักตลอดเวลา

ชาว์ห์ : ต้องเข้าใจพอที่จะรู้ว่า ไม่ต้องทำอะไร!!!

ผู้ถาม : เมื่ออาจารย์พูดว่า ตั้งใจทำเป็นตัวตน ยังไม่เข้าใจ แต่เมื่อ
ฟังมากขึ้นก็ยอมรับ และจะฟังมากขึ้น

ชาว์ห์ : อาจารย์บอกว่า น้องอาหาญรำเริง และจริงใจว่า ไม่ใช่
ตัวตน

ผู้ถาม : คนฆ่าตัวตายแสดงว่าไม่ติดข้องกับตัวตน

ท่านอาจารย์ : ถ้าไม่ติดข้อง ไม่ฆ่าตัวตาย เพราะติดข้องในความเป็นเรา
อย่างมาก จึงฆ่าได้ เมื่อไม่ได้ตามความติดข้อง

พระ : อยากจะให้เข้าใจอันตตามากขึ้น ไม่ใช่ว่าไม่มีตัวตนเลย
ฆ่า

จอน : คนฆ่าตัวตาย เห็นผิด เป็นอกุศล

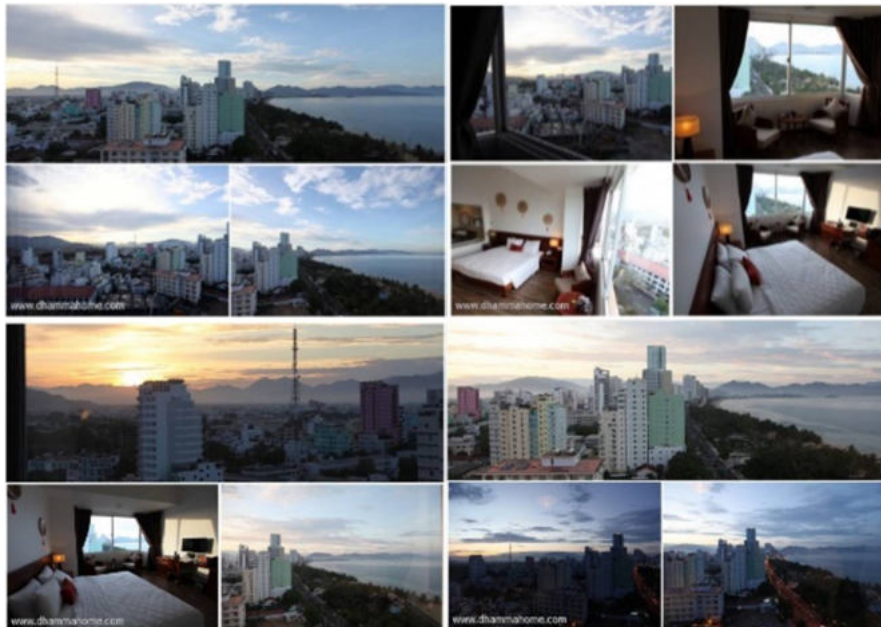
พระ : ในพระสูตร พระฆ่าตัวตายแล้วบรรลุ พระอรหันต์ จะ
อธิบายอย่างไร?

- ซาร่าห์ :** มีแต่พระพุทธเจ้าเท่านั้นที่สามารถเข้าใจจิตของแต่ละคน
อย่างละเอียด ไม่มีใครสามารถรู้จากสิ่งที่แสดงออก
- จอน :** ภิกษุที่ฆ่าตัวตาย สะสมทั้งปัญญาและอกุศล ไม่มีใคร
เป็นพระอรหันต์ได้ ถ้ามีปัญญาเพียงเล็กน้อย
- ผู้ถาม :** ถ้าไม่เห็น อยู่ในโลกของความมืด ช่วยอธิบายเพิ่ม
- ท่านอาจารย์ :** อะไรเป็นปัจจัยของเห็น คือ แสงสว่าง ได้ยิน ได้กลิ่น...คิด
ในความมืดได้ จึงอยู่ในโลกของความมืดเกือบตลอดเวลา
ยกเว้นเวลาเห็นต้องอาศัยแสงสว่าง ตอนนี้เห็นอะไร?
- ผู้ถาม :** คน
- ท่านอาจารย์ :** คนถูกเห็นได้ไหม? ใครเห็นความต่างของเห็นกับสิ่งที่
ปรากฏให้เห็นบ้าง? เพราะเห็นเกิดปรากฏขึ้นมาก ไม่เห็น
ความต่างของเห็นและคิดหลังเห็น รูปสามารถแตกย่อย
เป็นกลาป มีมหาภูตรูป 4 สี กลิ่น รส โอชา อวิชชา ไม่รู้
ตามความเป็นจริง จึงยังคงเป็นคน สัตว์ บุคคล จึงยาก
มากที่จะรู้ว่า ไม่ใช่ตัวตน สัตว์ บุคคล ขณะดูทีวี กับเห็น
เดี๋ยวนี้ เหมือนกันหรือต่างกัน? เหมือนกัน เพราะไม่มีใคร
เลย มีแต่สิ่งที่ปรากฏให้เห็น!!!
- จิต สภาพรู้ ไม่ใช่รูป จิตเกิดในความมืด แต่รู้ได้ ซึ่งไม่ใช่
ใครเลย รู้สีหรือเสียง ที่ละหนึ่ง ถ้ารู้สี อาศัยแสงสว่าง
นอกนั้นอยู่ในความมืด ถ้าไม่เข้าใจ ก็ไม่สามารถละลาย
ความเป็นตัวตนได้

- ผู้ถาม :** ตั้งใจทำหรือไม่ทำ เป็นตัวตนอย่างไร? แล้วจะอบรม
เจริญปัญญาได้อย่างไร?
- ท่านอาจารย์ :** คนตาบอดเห็นไหม? ไม่เห็น ได้ยินเสียงไหม ได้กลิ่น ...
คิดนึก ได้ แต่ในความมืด
- จอน :** ล้อรถหมุนไปเรื่อย ๆ จุดที่กระทบพื้นเลื่อนไปเรื่อย ๆ
ไม่ใช่จุดเดิม เช่น จิตเห็น ได้ยิน คิดนึก ก็กระทบอารมณ์
ต่างกัน วิสุทธิมรรค มรณสติ
- ผู้ถาม :** คนตาบอดแต่กำเนิด สามารถบรรลุพระอรหันต์ได้ไหม?
- จอน :** ต้องเกิดด้วยเหตุ 3 จึงสามารถบรรลุได้ เมื่อไม่เห็น จะละ
คลายความเป็นตัวตนของเห็นและสิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้
อย่างไร?

"...ไม่ลืมว่า การฟัง "ฟัง" เพื่อเข้าใจ อย่าหลงไปปฏิบัติ หรือไปทำอะไรที่ไม่
สามารถจะรู้และเข้าใจความจริงของสิ่งที่กำลังปรากฏ เพราะนั่นไม่ใช่คำสอนของพระ
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นการทำให้พระศาสนา คือ คำสอน ค่อย ๆ จางหาย และ
อันตรายไป..."

(คัดจาก เมนูฟังธรรม>>> ธรรมะเตือนใจ >>> ตื่นหรือยัง?)

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของสมาชิกชมรม บ้านธัมมะเวียดนาม ทุกท่าน
ขอบพระคุณและขออนุโมทนาพี่แดง (พลอากาศตรีหญิง กาญจนา เชื้อทอง)
สำหรับข้อความการสนทนาธรรม ที่ถอดความสดขณะฟัง มาให้ประกอบเรื่อง
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

